

Wiken Else

Fra: Postmottak OED
Sendt: 28. februar 2005 14:23
Til: Wiken Else
Emne: VS: Høringsuttalelse NOU 2004:26 Hjemfall



Hjemfall.doc (37 kB)

| | |
|------------------------------|-------|
| OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET | |
| 041 1944-148 | |
| DATO - 1 MARS 2005 | |
| AN | EKSP. |
| 521 | |

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Ellen Bryhni Sivertsen [mailto:ellen.sivertsen@adm.ntnu.no]
Sendt: 28. februar 2005 13:59
Til: Postmottak OED
Emne: Høringsuttalelse NOU 2004:26 Hjemfall

Vedlagte høringsuttalelse fra NTNU blir også sendt ut som post herfra i dag.

Mvh
Ellen B. Sivertsen

04/1944-148

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Saksbehandler
Hans H. Faanes
Telefon 73 59 42 81
E-post hans.faanes@elkraft.ntnu.no

Vår dato:
28.02.2005

Vår ref.:
2004/42/008

Deres dato:
01.12.2004

Deres ref.:
04/1994

Høringsuttalelse - NOU 2004: 26 Hjemfall

NTNU uttaler seg i denne sak på bakgrunn av bred teknisk og økonomisk fagkompetanse innen utbygging og drift innen elektrisitetssektoren. NTH/NTNU har helt siden starten i 1910 arbeidet med alle sider av vannkraftproblematikken, og har i de siste tiår utviklet et nært samarbeid med SINTEF som har styrket fagmiljøene på begge sider. Sammen med SINTEF har NTNU bl.a. arbeidet med problemstillinger og utviklet kompetanse innen markedsbasert omsetning av elektrisk kraft. Våre miljøer er på dette felt blitt blant de fremste i verden, og er etterspurt internasjonalt. Disse problemstillingene er relevante i forhold til å kunne bedømme verdien av vannkraftverk.

Bakgrunn.

Vannkraften representerer en av Norges viktigste økonomiske ressurser og er grunnlaget for vår elektrisitetsforsyning. NTNU vil spesielt peke på at det er flere forhold som gjør at vannkraft skiller seg positivt fra all annen type kraftproduksjon:

- Vannkraften er forurensningsfri.
- Vannkraften er fornybar
- Vannkraftverkene har meget lange levetider (flere hundre år) med lave rehabiliterings- og driftskostnader.
- Effekten i vannkraftverk er hurtigere, billigere og enklere å regulere enn i noe annet produksjonsalternativ. Dette er meget verdifulle egenskaper i samkjøring med andre typer kraftproduksjon. F.eks. vil termiske kraftverk kunne kjøres mer økonomisk og med mindre forurensende utslipp.

At vannkraften er forurensningsfri, vil føre til at den får en økende verdi etter hvert som Kyoto-kravene og senere miljøavtaler skal realiseres. Ingen andre industrianlegg i vår moderne verden kan sammenlignes med vannkraften. En avgjørende forutsetning for at samfunnet skal få glede av disse verdiene, er at de offentlig eide kraftselskapene fortsetter et langsiktig eierskap.

Gjeldende politikk er basert på at vannkraften tilhører det norske folk, som i all fremtid vil fortsette å ta belastningene med de inngrep som vannkraftutbyggingene har medført. Ved eventuelle salg av vannkraftverk vil markedsverdien aldri gjenspeile de verdier som kommende generasjoner vil miste. Tanken bak gjeldende hjemfallsordning er derfor at fellesskapet skal kunne leie ut vannkraft for begrensede perioder, men ikke foreta salg.

Det har vært hevdet at verdiskapningen i solgte vannkraftverk kan sikres for fellesskapet gjennom skattlegging. Dette er et dårlig alternativ til eierskap. Grunnrente- og annen beskatning av et utenlandsk selskap vil bare sikre deler av gevinsten for det norske samfunn. Dessuten, skatteregler er lett å endre, mens eiendomsretten er robust. Kun eiendomsretten vil garantere for at verdiene av vannkraften også i fremtiden vil tilfalle det norske samfunn. Med nasjonalt eierskap kan vi ha kontroll med drift, sikkerhet og beredskap, og den faglige kompetanse sitter hos eieren.

NTNU vil spesielt påpeke den betydning faglig kompetanse i nasjonale eierskap har for så vel norsk industri, som våre forsknings og undervisningsmiljøer.

NTNU's bemerkninger til flertallsinnstillingen i NOU 2004:26

1. Et mindretall i utvalget, representantene fra Landsorganisasjonen, Kommunenes Sentralforbund og Landssamanslutninga av vasskraftkommunar, fremmer et forslag til hjemfallsordning, ”transaksjonsalternativet”, som synes å kunne innebære at det offentlige eierskap til våre vannkraftressurser kan videreføres.
I NOU 2004:26 er beklageligvis transaksjonsalternativet beskrevet på en måte som forslagsstillerne tar avstand fra. (Se kap. 9.3.2.3)
NTNU mener at transaksjonsalternativet må utredes før saken fremmes for Stortinget.
2. NTNU har merket seg at et flertall i utvalget har lagt avgjørende vekt på å tilpasse sitt forslag til en tolkning av et nytt hjemfallsregime til ESA's regler, i stedet for å bygge på Norges offisielle standpunkt. Dette er muligens ikke den eneste mulige tolkning, og NTNU vil anbefale Regjeringen om å ta kontakt med ESA for å komme til en omforent forståelse av gjeldende lover og regelverk før saken fremmes for Stortinget. Jfr. premissene som er lagt frem for Stortinget i Ot. prp. nr. 82 (1991-92) i forbindelse med ratifikasjon av EØS-avtalen.
3. Med sin tolkning av ESA's regler som bakgrunn har flertallet foreslått en hjemfallsordning som fratrar kommuner og fylkeskommuner deres evigvarende eierskap til sine kraftverk. Dette vil med stor sannsynlighet føre til et betydelig salg av disse kraftverk. Aktuelle kjøpere er for det alt vesentlige de store utenlandske kraftselskaper. NTNU vil derfor fraråde denne hjemfallsordning.
4. I flertallsforslaget er innført en ordning med såkalt partielt hjemfall. Dette innebærer at konsesjonsinnehaveren ved konsesjonstidens utløp får evigvarende konsesjon til 1/3 av det hjemfalte kraftverk. Det er innlysende at dette kan innebære en varig utflagging av betydelige vannkraftressurser.

Med hilsen

Eivind Hiis Hauge

Per Ivar Maudal
Universitetsdirektør